

## Opgave 5 – Zuid-Amerika: (Geen) water in Bolivia

---

*Bij deze opgave horen de bronnen 12 en 13.*

*Gebruik bron 12 en het kaartenkatern.*

In Bolivia liggen de isothermen vooral in de richting noord-zuid.

- 1p 16 Geef de geofactor die bepalend is voor de richting van de isothermen in Bolivia.

La Paz werd in de zestiende eeuw gesticht op de plaats van de hoog in de Andes gelegen inheemse nederzetting Chuquiago. Ook de inheemse bevolking woonde al voornamelijk hoog in de Andes.

- 2p 17 Leg uit waardoor de omstandigheden hoog in de Andes gunstig waren voor de inheemse bevolking om daar te gaan wonen.  
Je uitleg moet een oorzaak-gevolgrelatie bevatten.

Veel landen in Zuid-Amerika hebben te maken met toenemende droogte.  
Vooral de bevolking in Bolivia wordt hierdoor hard getroffen.

- 2p 18 Geef twee economische kenmerken van Bolivia waardoor de bevolking van juist dit land hard getroffen wordt door de toenemende droogte.

*Gebruik bron 13 en het kaartenkatern.*

De gemiddelde hoeveelheid neerslag in Bolivia is de laatste decennia afgenomen. Hierdoor komt de zoetwatervoorziening van La Paz in gevaar.

- 1p 19 Geef nog een andere fysisch-geografische oorzaak die grote invloed zal hebben op de zoetwatervoorziening van La Paz.

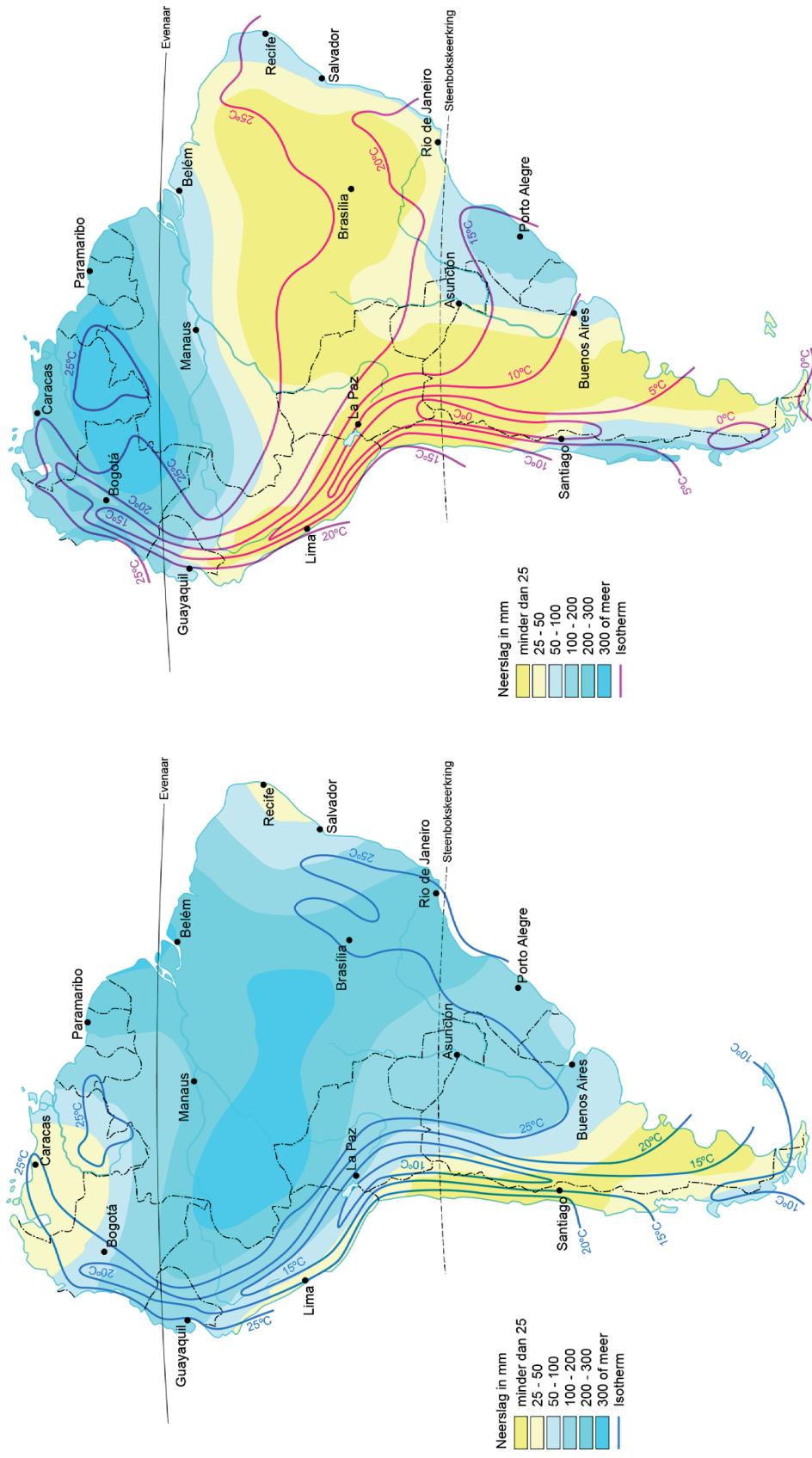
In La Paz wordt momenteel grondwater opgepompt om in de extra vraag naar water te voorzien. Deze oplossing is echter niet duurzaam.

- 3p 20 Geef
- een manier waarop de overheid van Bolivia de sociale bevolkingsgroei in de stad kan terugdringen;
  - een duurzame oplossing die op het schaalniveau van de stad kan bijdragen aan de zoetwatervoorziening in de stad;
  - een duurzame oplossing die op regionaal schaalniveau kan bijdragen aan de zoetwatervoorziening in de stad.

## Opgave 5 – Zuid-Amerika: (Geen) water in Bolivia

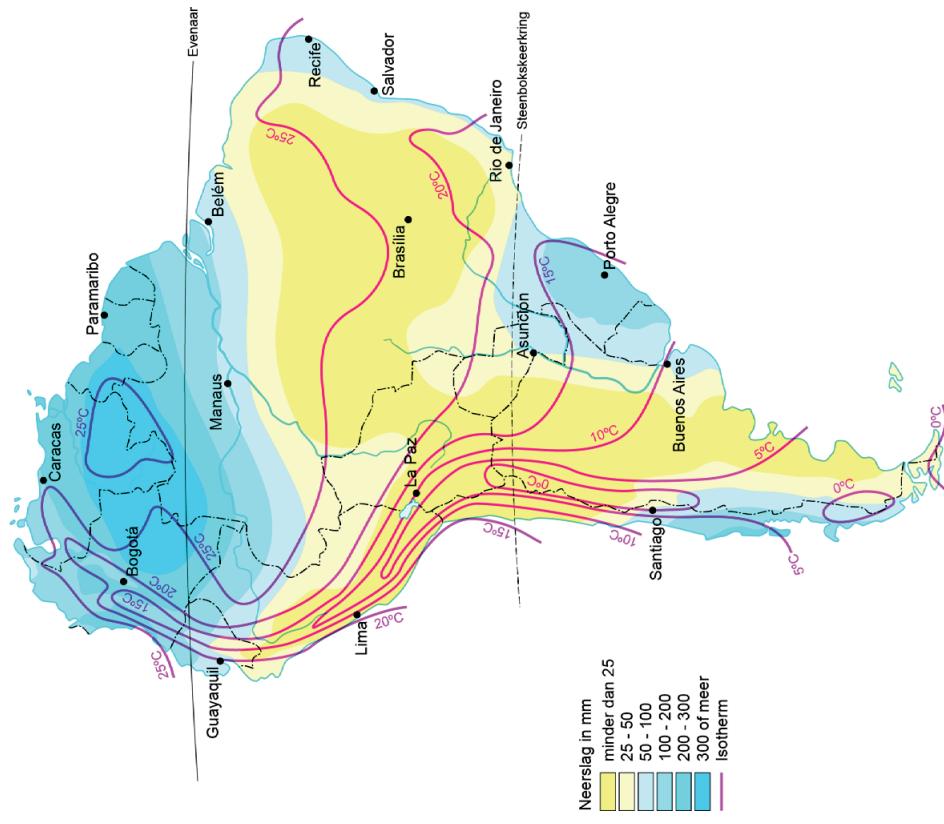
bron 12a

### Temperatuur en neerslag in januari



bron 12b

### Temperatuur en neerslag in juli

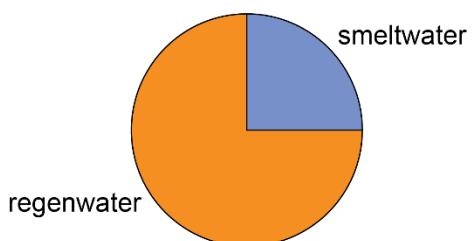


## bron 13

### Zoetwatervoorziening in La Paz

De Boliviaanse stad La Paz ligt op ongeveer 3.650 meter boven zeeniveau. De agglomeratie heeft bijna twee miljoen inwoners en groeit met ongeveer 7% per jaar. De zoetwatervoorziening komt steeds verder onder druk te staan door deze snelle groei en de toenemende droogte. Steeds vaker wordt grondwater opgepompt om aan de toenemende vraag naar zoet water te voldoen.

### Herkomst zoet water La Paz



---

#### Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.